



Bielsko-Biała

Bielski Syjon

2/1/20

Bielski Syjon to część Górnego Przedmieścia, historycznej dzielnicy Bielska-Białej. Jego centralną część stanowi plac Marcina Lutra.

W XVI w. bielska gmina protestancka należała do najsilniejszych na Śląsku Cieszyńskim. W latach 1630–1634 siłą odebrano ewangelikom wszystkie świątynie i zmuszono do odprawiania nabożeństw w górach Beskidu Śląskiego (pozostałością są tzw. leśne kościoły).

Mimo to w latach 80. XVIII w. w Bielsku aż 2299 osób było wyznania ewangelickiego, a 2231 katolickiego i 86 żydowskiego.

Założenie powstało w końcu XVIII w. na terenie wydzielonym z dolnego pastwiska miejskiego na potrzeby miejscowej gminy ewangelickiej. Umożliwił to patent tolerancyjny ogłoszony 13 października 1781 r. przez cesarza Józefa II, który pozwolił protestantom budowę skromnej świątyni (dzisiejszy kościół Zbawiciela) i szkoły. Budowę tych obiektów rozpoczęto równoległe w marcu 1782 r. To klasycystyczne założenie urbanistyczne powstało w ciągu 10 lat w kształcie rezydencjonalnym (podkowy).

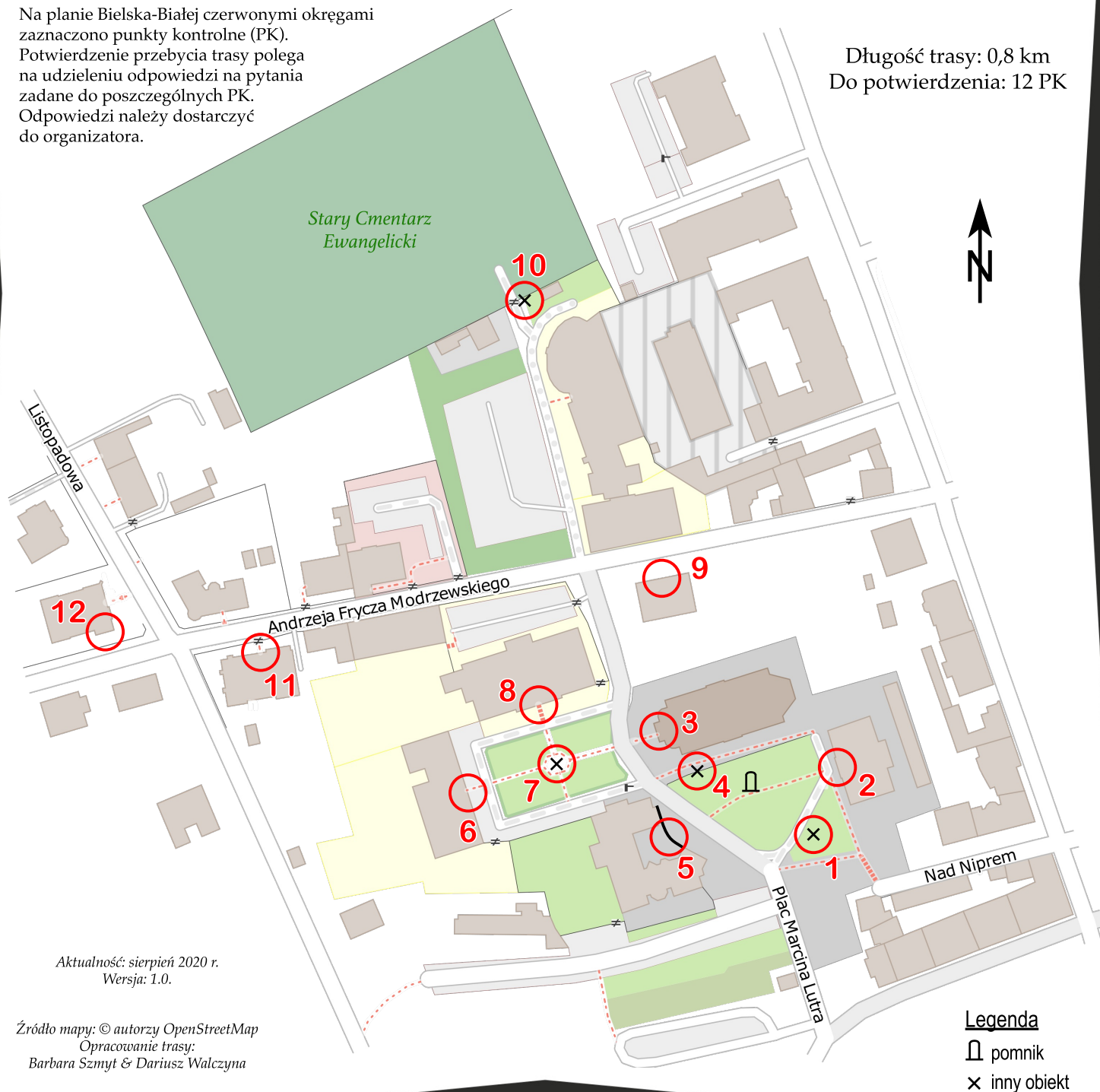
Mimo, że wszystkie budowle wykonano skromnie i niewielkim nakładem środków, Bielski Syjon stał się dla ewangelików symbolem przetrwania i odrodzenia. Nazwa Bielski Syjon, przywołująca na pamięć Syjon w Jerozolimie, jako prawzór świętego miejsca i skupionej wokół niego społeczności wiernych, została po raz pierwszy użyta w 1782 r. przez pastora Jana Traugotta Bartelmusa.

Po Wiośnie Ludów w 1848 r. protestanci w monarchii habsburskiej uzyskali równouprawnienie i wtedy dopiero możliwa została przebudowa dotychczasowego Domu Modlitwy na typowy kościół z gotycką wieżą oraz budowa nowych gmachów szkolnych.

Źródło: wikipedia.org

Na planie Bielska-Białej czerwonymi okręgami zaznaczono punkty kontrolne (PK). Potwierdzenie przebycia trasy polega na udzieleniu odpowiedzi na pytania zadane do poszczególnych PK. Odpowiedzi należy dostarczyć do organizatora.

Długość trasy: 0,8 km
Do potwierdzenia: 12 PK



Aktualność: sierpień 2020 r.
Wersja: 1.0.

Źródło mapy: © autorzy OpenStreetMap
Opracowanie trasy:
Barbara Szmyt & Dariusz Walczyna

Legenda

- pomnik
- × inny obiekt

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (2/S/20)

PK 1	<i>Pomnik Wdzięczności i Miłości – klasycystyczny nagrobek pastora Georga Nowaka (zm. 1818 r.), przeniesiony w obecne miejsce w 1916 r.</i>
	Ile drzew rośnie w odległości do 5 m od pomnika?
PK 2	<i>Plebania Katedry Zbawiciela – budynek powstał w 1794 r. jako nowa szkoła ewangelicka. Pierwotnie wyposażony był w wieżyczkę z zegarem i sygnaturką.</i>
	Ile łącznie godzin czynna jest kancelaria od poniedziałku do piątku? (patrz: godziny urzędowania parafii)
PK 3	<i>Kościół ewangelicki pw. Zbawiciela zbudowany w latach 1782-1790 wg projektu Szymona Bogumiła Zuga. W XIX w. był czterokrotnie przebudowywany. Jest katedrą diecezji cieszyńskiej.</i>
	Jaka data widnieje na herbie na sklepieniu nad wejściem do kościoła?
PK 4	<i>Tablica informacyjna z wybranymi tezami Marcina Lutra.</i>
	Na co powinno się zachować grosz wg siódmej zacytowanej tezy?
PK 5	<i>Budynek Ośrodka Wydawniczego Augustana – zbudowany w 1991 r. w stylu postmodernistycznym w miejscu tzw. starej szkoły ewangelickiej.</i>
	Ile kratowanych ozdobnych furtek umieszczono między kolumnami od strony schodów?
PK 6	<i>Gmach Szkoły Podstawowej nr 2 – budynek dawnej ewangelickiej szkoły żeńskiej zbudowanej w latach 1896-1897.</i>
	Jaką liczbę napisano na tabliczce nad „Ober D”?
PK 7	<i>Studnia Pastorów – granitowa tumba, stanowiąca kiedyś część grobowca Friedländerów, w obecnym miejscu została umieszczona w 1934 r., na jej bokach umieszczono nazwiska zasłużonych pastorów bielskich.</i>
	Jaki najdawniejszy rok umieszczono na obiekcie?
PK 8	<i>Gmach Wyższej Szkoły Administracji wybudowany w latach 1863-1865 w stylu neorenesansowym. Jest dawną ewangelicką szkołą męską (od 1921 r. – koedukacyjną) i seminarium nauczycielskim. Działo do 1936 r.</i>
	Ile ptaków wyrzeźbiono w ozdobnym pasie nad wejściem?
PK 9	<i>Zabytkowy budynek z końca XIX w. Naprzeciw znajduje się alumneum – internat dla zamiejscowych studentów ewangelickiego seminarium nauczycielskiego (obecnie mieści m.in. liceum ogólnokształcące).</i>
	Który rok widnieje na budynku?
PK 10	<i>Stary Cmentarz Ewangelicki założony w 1833 r. Pochowano tutaj wielu zasłużonych mieszkańców Bielska. Po II wojnie światowej został zamknięty dla pochówków.</i>
	Czego właścicielem był pochowany w grobie oznaczonym numerem 2.8?
PK 11	<i>Dom Opieki SOAR – zbudowany w latach 1906-1907 jako sierociniec ewangelicki. Instytucja podlegała Ewangelickiemu Związki Kobiet, prowadzącemu od 1872 r. sierociniec dla dziewcząt, a po 1897 r. również sierociniec dla chłopców.</i>
	Ile promieni rozchodzi się od oka?
PK 12	<i>Śląski Ewangelicki Dom Diakonów (siostr zakonnych) z początku XX w. łączący elementy secesji z formami neogotyku. Mieszkały tu siostry obsługujące szpital miejski, ewangelicki sierociniec oraz dom opieki przy ul. Partyzantów. Obecnie mieści Prokuraturę Okręgową.</i>
	Który rok widnieje na szczycie?

Odpowiedzi należy przestać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO na stronie internetowej <http://trino.pttk.pl/>.